

HØGSKOLEN I TROMSØ

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.: 200800545-/KOE

Vår ref.: 2008/134 ITB/008

Dato: 08.05.2008

**NOU 2008:3 SETT UNDER ETT - STJERNØUTVALGETS INNSTILLING.
ENDELIG HØRINGSSVAR FRA HØGSKOLEN I TROMSØ**

Vi viser til brev herfra 18.4.2008 med et foreløpig høringssvar fra Høgskolen i Tromsø.

Saken ble behandlet i høgskolestyret i dag, 8. mai, og det er foretatt en del endringer i det foreløpige høringssvaret. Vi ber derfor om at det foreløpige dokumentet blir erstattet med vedlagte dokument, som er Høgskolen i Tromsø sitt endelige høringssvar.

Med hilsen

Ulf Christensen
rektor

for Britt Elin Steinveg
høgskoledirektør

Vedlegg: Endelig høringssvar fra Høgskolen i Tromsø

FELLESADMINISTRASJONEN

Kontoradresse
Mellomveien 110

Postadresse
9293 Tromsø

Sentralbord
77 66 03 00

Telefaks
77 68 99 56

Saksbehandler
77 66 03 07

E-post
Inger.T.Bakke@hitos.no

NOU 2008: 3 – *Sett under ett*

Høringssvar fra Høgskolen i Tromsø

Innledning og sammendrag

Det vises til Kunnskapsdepartementets brev av 28.1.08, hvor vi er bedt om å komme med innspill til Stjernø-utvalgets innstilling NOU 2008:3 – *Sett under ett* – Ny struktur i høyere utdanning.

Høgskolen i Tromsø ønsker med dette å gi sine innspill og kommentarer til innstillingen. Uttalelsen er etter innledningskapitlet bygd opp i tråd med henstillingen fra departementet med henvisninger i samsvar med kapittelinnstillingen i innstillingen.

Høgskolen i Tromsø mener at utvalgets rapport er et viktig dokument som inneholder mange gode analyser og trekker fram utfordringer for norsk høyere utdanning som fortjener å bli diskutert og fulgt opp videre. Høgskolen i Tromsø vil spesielt trekke fram vektleggingen av de korte profesjonsutdanningene i utvalgsrapporten. Kravet til lik kompetanse og forskningsbasert undervisning uavhengig av institusjonskategori, har ført til store utfordringer i høgskolesektoren og spesielt for de typiske "profesjonshøgskolene". Dette kravet er ikke blitt fulgt opp med bevilgninger til dekning av de økte kostnadene, verken til kompetanseheving eller lønnsøkning som følge av høyere kompetanse ved institusjonene. Høgskolen ser det som positivt at dette nå trekkes fram i innstillingen som en nasjonal utfordring. Videre ønsker Høgskolen også senter for fremragende undervisning velkommen. Dette tiltaket vil være et nyttig virkemiddel for å øke anerkjennelsen av god undervisning.

Høgskolen i Tromsø er langt på vei enig med framstillingen i utvalgets analyser av rammevilkår og utviklingstrekk for universitets- og høgskolesektoren i kapittel 3-5. Framstillingen samsvarer i stor grad med de utredninger og analyser som var gjort i forkant av beslutningen om fusjon mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø. Selv om analysedelen er god og dekkende, er ikke virkemidlene for å møte utfordringene som er beskrevet like dekkende på alle områder. Høgskolen vil understreke at grunnelementet for å oppnå en positiv og fortsatt dynamisk vekst i sektoren, må basere seg på frivillighet, og hvor ulike innretninger og ulik grad av samordning bør vektlegges framfor geografiske tvangsfusjoner. Videre vil Høgskolen påpeke at insentiver til samarbeid i større grad bør kunne benyttes som virkemidler for å oppnå ønsket nasjonal styring, samhandling og arbeidsdeling i sektoren.

Med bakgrunn i analysedelen ønsker Høgskolen i Tromsø velkommen en nærmere diskusjon og debatt omkring hvilke virkemiddel som kan brukes for å møte de utfordringer man ser de nærmeste årene. Videre ønsker Høgskolen å understreke at enkelte av forslagene i utvalgets rapport, bør kunne igangsettes uten omfattende strukturelle omorganiseringer. Her kan bl a nevnes en mer helhetlig nasjonal styring av studieplasser, kompetanseheving innen de kortere profesjonsutdanningene, etablering av forskerskoler med tydeligere profil, justeringer i finansieringssystemet og å etablere forsøksordning med senter for fremragende undervisning.

Kapittel 3 tom 6 – Analyser og institusjonsstruktur

Innstillingen peker på flere sentrale utfordringer som institusjonene innenfor høgre utdanning og forskning står overfor. Blant disse er den demografiske utviklingen, små og fragmenterte miljø, konkurransen mellom institusjonene, behovet for arbeidsdeling, mv. Høgskolen i Tromsø slutter seg til den beskrivelsen av utfordringer i sektoren som ligger i utredningen, men støtter ikke opp om alle tiltak som er beskrevet i forhold til å møte disse utfordringene. Fremfor omfattende tvangsmessige fusjonsprosesser, mener Høgskolen at ulike samarbeidsformer og innretninger på utdanningsinstitusjonene basert på frivillighet bedre kan understøtte de mål som er satt om bedre kvalitet i utdanning og forskning.

Beslutningen om fusjon mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø baserer seg på frivillighet og bygger bl a på at vi ser særlige utfordringer innen følgende områder:

- Vi har erkjent at samarbeid med dagens organisering, basert på individuelle avtaler mellom fagmiljø, har sine begrensninger. Hittil inngåtte samarbeidsavtaler mellom de to institusjonene er ikke innfridd.
- Institusjonenes strategier og ambisjoner er ikke lenger så forskjellige. Selv om det fortsatt er en viss arbeidsdeling og spesialisering mellom ulike institusjonstyper, er den tradisjonelle arbeidsdelingen mellom universiteter og høgskoler i ferd med å viskes ut.
- Endringer i styrings- og finansieringssystemet gjør at HiTø og UiT i dag konkurrerer om studenter, studieplasser, FoU-bevilgninger, etablering av studier, videreutdanningsstudenter, nybygg og politikernes oppmerksomhet. Det antas at konkurransen vil tilta på bekostning av samarbeid i åra som kommer. Det hindrer en effektiv utnyttelse av ressursene på Tromsøya.
- Hele utdanningssektoren gjennomgår betydelige strukturendringer som følge av en avpolitisering av universitetsbegrepet og den akademiske driften i høgskolesektoren. HiTø og UiT ønsker å møte disse endringene og å vise veg i et nytt utdanningslandskap.

Styrene ved Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø er enige om at vi løser utfordringene og framtidige oppgavene best ved å forene krefter og skape et nytt universitet. Samtidig vil vi understreke at andre institusjoner kan være tjent med andre former for formalisert samarbeid. Vi vil likevel understreke viktigheten av studenter og tilsattes muligheter for medvirkning i slike prosesser.

Høgskolen i Tromsø vil understreke betydningen av å ha en struktur innen høyere utdanning som sikrer sterke utdanningsinstitusjoner i alle deler av landet, slik at høyere utdanning er tilgjengelig for alle. Dette vil kreve, slik Høgskolen erfarer det, en sterkere nasjonal styring av studieplasser. Dagens finansieringssystem har en sentraliserende og konkurransedrivende effekt som ikke bygger opp under en slik målsetning.

I likhet med utvalget etterlyser Høgskolen i Tromsø tydeligere politisk styring på vegne av sektoren, men vi er skeptisk til en sterk departemental og politisk styring som fratar institusjonene vesentlige deler av den autonomien som har preget utviklingstrekkene de senere årene. Institusjonene må fortsatt ha stor frihet til selv å utforme organisering innenfor begrunnede rammevilkår. Det må fortsatt være institusjonell frihet til å gjøre strategiske valg med tilhørende ansvar. Høgskolen i Tromsø ser positivt på at det skal utformes tydeligere strategiske mål og med ulike profil for den enkelte institusjon hvor det inngås mer forpliktende langsiktige avtaler mellom departementet og institusjonen, men Høgskolen er tvilende til at en egen internasjonal gruppe skal fastsette institusjonens strategi og profil og

mener at dette best ivaretas av institusjonenes styrer. Styrene har gjennom sin sammensetning grunnleggende kjennskap til den enkelte virksomhet og særlige kunnskaper om behovene i samfunns- og næringslivet i regionen.

Kapittel 7 – Styring og ledelsesstruktur

Utvalget foreslår enhetlig ledelse på toppnivå med mulighet for både valgt og tilsatt rektor, hvor rektor er medlem av styret, men ikke leder. Høgskolen i Tromsø ser dette forslaget i klar sammenheng med utvalgets forslag til organisasjonsstruktur.

Området styring og ledelse har, som utvalget gjør rede for, vært gjenstand for omfattende endringer siden 2000. De siste endringene er innført etter en grundig utrednings- og beslutningsprosess i 2005. Disse endringene er med andre ord så vidt igangsatt ved de institusjoner som har ny styreperiode fra høsten 2007. Høgskolen i Tromsø mener at de endringene som er iverksatt for styring og ledelse etter gjeldende lov må få virke i en rimelig tid før man igjen vurderer nye endringer på dette området. Dette standpunktet har også sammenheng med Høgskolens syn på foreslåtte organisasjonsendringer. Høgskolen ser ikke at tiden er inne for store reformendringer på nåværende tidspunkt.

Høgskolen i Tromsø støtter forslaget om at den valgfriheten institusjonene har med hensyn til intern organisering og styring, må opprettholdes.

Kapittel 8 – Akkreditering som universitet

Høgskolen i Tromsø har ingen spesielle kommentarer til dette kapitlet.

Kapittel 9 – En styrket forskerutdanning

Utvalget forutsetter i innstillingen at normalordningen for doktorutdanning i fremtiden blir organisert i forskerskoler eller tilsvarende strukturert organisering. Forslaget er fremmet uavhengig av institusjonsstrukturen og baserer seg på etablering av nettverk av tverrfaglige forskerskoler på tvers av flere miljøer og institusjoner gjennom forpliktende avtaler.

Høgskolen i Tromsø støtter utvalgets forslag om styrking av forskerutdanningen og håper at dette vil bidra til utvikling av større forskningsmiljøer med tydeligere profil og sikre en mer systematisk rekruttering av doktorgradskompetanse til sektoren. Ikke minst er forslaget viktig for høgskolesektoren. Høgskolen i Tromsø støtter dette forslaget og vil understreke behovet for tilleggsbevilgning for å sikre kvalitetsheving og økt satsning på forskning nasjonalt.

Høgskolen i Tromsø har meget god erfaring med forskningsnettverk i regi av Rådet for Høyere utdanning i Nord-Norge. Dette er et samarbeid vi ønsker å bidra til å utvikle videre.

I tillegg til å tenke tradisjonelt i forhold til forskerutdanning, ønsker Høgskolen i Tromsø også i utstrakt grad å involvere studenter tidlig i utdanningen i forskning og forskningsmetodikk. Ved å la studentene være delaktige i forskningsprosjekter inviterer man potensielle, framtidige forskere inn i forskerens hverdag, noe som både gir dem en begynnende forståelse for forskning og forhåpentligvis også en nysgjerrighet som gir dem lyst til å finne egne problemstillinger. Dette er spesielt viktig for en profesjonshøgskole som Høgskolen i Tromsø hvor overgang til master- og doktorgradsstudier tradisjonelt sett ikke står særlig sterkt.

Kapitel 10 – Finansieringssystemet for universitet og høyskoler

Høgskolen i Tromsø er enig i at det er behov for visse justeringer av finansieringssystemet og vil i den sammenheng understreke viktigheten av at kuttet i bevilgningene tilbakeføres, slik at basisfinansieringen stabiliseres.

Erfaringer med dagens finansieringssystem viser at systemet er klart konkurransedrivende og erfaringer har vist at det virker sentraliserende. Videre er det en svakhet ved dagens system at det ikke stimulerer til samarbeid, og at det ikke ligger insentiver til ivaretagelse av *samfunnsoppdraget* i systemet. En annen svakhet ved systemet er at basisbevilgningen er lite gjennomslagskraftig og at det her ligger en fare i at den nasjonalt brukes til finansiering av andre tiltak enn den opprinnelig var ment å skulle brukes til.

Høgskolen i Tromsø vil advare mot å bruke basisfinansieringen til å finansiere nye tiltak i sektoren. Opprinnelig var basisbevilgningen tenkt å være "en svart boks" som ikke skulle røres. Den inneholder komponenter som er vanskelig å dekomponere og er i stor grad historisk bestemt. I denne sammenheng understrekes det at kostnader ved å drive høyere utdanning naturlig vil variere ut fra fagsammensetning, geografisk beliggenhet, størrelse og andre oppgaver som ligger til institusjonen. Slik den er utformet er det etter Høgskolen i Tromsø sitt syn to måter å videreutvikle denne på: enten en full dekomponering, eller at den blir liggende som en "svart boks" som det opprinnelig var ment.

Høgskolen i Tromsø støtter utvalgets forslag om en egen strategisk undervisningsbevilgning som kan ivareta hensyn som i dag er dårlig eller ikke finansiert, som for eksempel etablering av nye studietilbud, ivaretagelse av små og sårbare miljøer som det er viktig nasjonalt å opprettholde og lignende. Finansieringen av en slik komponent kan dekkes inn ved å redusere den resultatbaserte undervisningskomponenten. Dette vil bli å kunne hindre sentraliseringseffekten som er i dagens finansieringssystem og dempe nyetablering av billige studietilbud som allerede eksisterer ved andre institusjoner.

Høgskolen støtter også forslaget om større strategisk bevilgning og ser at dette kan ivareta behovet for en sterkere politisk styring, men vi vil advare mot utvalgets forslag om å finansiere denne type tiltak og andre nye oppgaver gjennom en reduksjon av basisfinansieringen. Dette vil redusere styrenes handlingsrom og styringsmulighet i egen institusjon og institusjonens omstillingsevne.

Videre støtter Høgskolen opp under forslaget om at systemet i større grad skal stimulere til samarbeid mellom institusjoner og nærmere samhandling med samfunns- og næringsliv. I dagens system er dette fraværende, og denne type samarbeid baserer seg i stor grad på idealisme og dugnadsånd.

Høgskolen er også positiv til at søkelyset endelig settes på finansiering av kompetansehevingen som har skjedd innen de kortere profesjonsutdanningene de senere årene. Dette er kostnader som institusjonene hittil har tatt innenfor egen ramme og som det etter hvert er problematisk å finansiere. Kompetanseheving av fagpersonellet medfører både utgifter til selve utdanningsløpet, men i like stor grad varige utgifter i form av økte lønnskostnader som følge av at staben blir bedre kvalifisert. Et eksempel på dette er lønnsøkningen på en av Høgskolens avdelinger som har økt med 200 lønstrinn i løpet av 2 år som følge av at Høgskolen målbevisst har satset på heving av kompetansen innenfor profesjonsutdanningene i

tråd med NOKUTs krav. Denne kostnaden er et svar på en nasjonal målsetning og bør finansieres gjennom en tilleggsbevilgning i basiskomponenten.

Utvalget påpeker at de har møtt kritikk i sektoren i forhold til detaljeringsgraden på tildelingsbrev, rapporteringsgrad mv fra departementet. Høgskolen støtter utvalget i at mål- og resultatkrav bør være basert på tydelige og overordnet mål- og resultatkrav med stor frihetsgrad og tilhørende ansvar til institusjonene i forhold til hvordan disse skal nås.

I siste avsnitt i kapittel 10.2 sier utvalget om innføring av resultatindikatorer for kunstnerisk utviklingsarbeid:

"Også denne saken har vært utredet av et utvalg nedsatt av Universitets- og høgskolerådet. Utvalget anbefalte at det ikke blir innført slike indikatorer, og departementet slutter seg til denne vurderingen."

Høgskolen mener departementet bør følge opp anbefalingen fra Jørgensen-utvalget og snarest opprette en nasjonal finansieringskilde for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kapittel 11 og 12 – Små studiesteder og arbeidsdeling

Som det fremkommer i innstillingen viser prognoser at vi kan vente en vekst på mellom 36 000 og 80 000 studenter fram mot 2015. Høgskolen vil understreke at det er viktig å dimensjonere utdanningen av høyere utdanning tar hensyn til denne veksten.

Høgskolen i Tromsø vil spesielt gi uttrykk for bekymring for utdanningskapasiteten innen sentrale utdanninger, slik utviklingen har vært de siste årene. Det er stort behov for de kandidatene Høgskolen utdanner i årene framover. Høgskolen mener at både søkning og arbeidskraftbehov knyttet til lærerutdanninger for barnehage og skole, sykepleierutdanning, helsefagutdanninger, økonomiutdanninger og ingeniørfag tilsier økt opptakskapasitet på disse utdanningsområdene.

Videre må det legges til rette for desentraliserte studier, og en bevilgningsordning som støtter opp om disse. Det er et stort behov for å videreføre de man har i dag, og også starte opp flere. Dette vil være spesielt viktig dersom mindre høgskoler i distriktene neddimensjoneres som følge av arbeidet med denne NOU.

Høgskolen i Tromsø ser positivt på utvalgets forslag om en mer nasjonal styring av studieplasser som sikrer god regional balanse, når det gjelder fordeling av studieplasser. Vi ser dette som nødvendig for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft i nordområdene at et slikt perspektiv ivaretas ved tildeling av studieplasser framover. Spesielt vil Høgskolen fremheve behovet for nye studieplasser innenfor prioriterte områder som *sikkerhet og miljø* og *undervannsteknologi* i Tromsø. I tillegg vil det være et stort behov for nye studieplasser innenfor *helsefagene* i nærmeste framtid (jf. Omsorgsmeldingen).

Kap. 13 Universitet på internasjonalt nivå

Høgskolen i Tromsø mener, i likhet med Stjernø-utvalget, at det ikke er behov for toppuniversiteter i Norge. Dette vil skape et miljø for eliten, og universitetet vil bli lukket for den "vanlige" student og vi frykter et mindre fokus på utdanningskvalitet, da fokus vil være mest på forskning. Dette betyr ikke at det ikke må satses på forskningsmiljøer som har mulighet til å hevde seg internasjonalt.

Sentre for fremragende forskning er i så måte et godt tiltak og et godt alternativ til slike eliteuniversiteter. Høgskolen i Tromsø ønsker likevel å presisere at det ønskes et nærere samarbeid mellom forskningssentrene og utdanningsinstitusjonene for øvrig. Det vil også være formålstjenlig om forskningen som drives i disse forskningssentrene kommer studentene til gode i større grad enn i dag.

Kapittel 14 – Styrking av profesjonsutdanningene i høgskolene

Høgskolen i Tromsø støtter forslaget om å styrke den formelle kompetansen i de kortere profesjonsutdanningene. Dette er et arbeid som har pågått i flere år ved Høgskolen og som vi nå begynner å se resultater av, men dette har kostet penger. Høgskolen er derfor svært positiv til at det foreslås et program for kompetanseheving med et omfang på 50-100 mill kroner. Høgskolen vil også understreke at kostnadene knyttet til kompetanseheving ikke bare omfatter utdanningsløpet, men også varige lønnsutgifter som ikke er finansiert i dagens ordning. Høgskolen ser spesielt utfordringer innenfor enkelte helsefagutdanninger og ber om at disse fagmiljøene blir prioritert i første omgang.

Høgskolen i Tromsø ser det som viktig at praksisstedet oppfatter sitt ansvar som ledd i utdanningen og støtter forslaget om å styrke praksisopplæringen i profesjonsutdanningene.

Høgskolen er fornøyd med at Sjernø-utvalget løfter frem undervisning i klinisk praksis. I mange av profesjonsutdanningene er praksis kunnskapsgrunnlag og viktig ledd i utdanningen. Praksisen må sikres gjennom krav til innhold, vurdering og kvalitet. En klar ansvars- og arbeidsdeling må til i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og praksisfeltet. Det er viktig med helhetlig utdanning og ikke todelt ansvar som utvalgets forslag legger opp til. Høgskolen mener at det overordnede ansvaret for utdanning av helse- og omsorgspersonell bør ligge hos utdanningsinstitusjonene og daglig veiledning av studenter i yrkesfeltet bør utføres av dyktige rollemodeller og fagfolk i yrkesfeltet. Utfordringene ligger i å få til god samhandling mellom representanter fra institusjon og praksis sammen.

Utvalget mener at rammeplan som instrument for koordinering og samordning av profesjonsutdanninger bør avskaffes eller reduseres til et minimum. Høgskolen i Tromsø støtter forslaget om at rammeplanene bør bli mindre detaljert i sin utforming, men ønsker ikke at de i sin helhet avskaffes. Høgskolen mener det er viktig at vi kan sikre felles kunnskapsinnhold innenfor den enkelte profesjonsutdanning, men rammene må utformes på en slik måte at de ikke er til hinder for utvikling av ulike profiler og strategiske valg ved den enkelte institusjon. Høgskolen i Tromsø slutter seg til forslaget om at koordineringen av det overordnede innholdet kan overlates til de faglige rådsorganene i Universitets- og høgskolerådet, men understreker betydningen av at yrkesfeltet trekkes inn i dette arbeidet.

Utvalget viser i innstillingen til at Norges Forskningsråd vurderer å opprette et program for å styrke forskningen og kunnskapsgrunnlaget om profesjonene. Det er et stort behov i sektoren for midler til profesjonsrettet og anvendt forskning. Innen flere av profesjonene som Høgskolen i Tromsø utdanner for har det tidligere vært begrensede muligheter for ekstern finansiering av FoU-virksomhet. Dette i kombinasjon med begrenset rekruttering til forskning, har vanskeliggjort oppbyggingen av sterke forskningsmiljøer innen mange profesjoner. Et eget program for profesjonsforskning vil supplere og/eller erstatte andre programmer fra Forskningsrådet som hittil har vært viktige for å bygge opp FoU-aktiviteten ved mange statlige høgskoler (eksempelvis Strategiske høgskoleprosjekter (SHP) og Praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning). Høgskolen i Tromsø ser

derfor svært positivt på opprettelsen av et eget program for profesjonsforskning, og tror at man gjennom en styrking av profesjonsforskningen også vil styrke profesjonsutdanningene.

Kapittel 15 – Senter for fremragende utdanning

Høgskolen i Tromsø ser meget positivt på at det etableres egne senter for fremragende undervisning på lik linje med det som er etablert innen forskning. Dette er et viktig tiltak for å rette oppmerksomheten sterkere mot kvaliteten i undervisningen og være med på å anerkjenne og belønne god undervisning. Høgskolen forutsetter at tiltaket følges opp med særskilt finansiering. Høgskolen i Tromsø vil i denne sammenheng nevne at vi har tatt et initiativ i samarbeid med Høgskolen i Bergen, Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Sør-Trøndelag for å se på dagens virkemidler og kriterier for anerkjennelse og belønning av god undervisning. Samme gruppe er også bedt om å se på utvalgets forslag om å etablere senter for fremragende undervisning som ledd i sitt arbeid.

Kapittel 16 – Universitetene og høgskolenes regionale betydning

Høgskolen i Tromsø mener at det regionale perspektivet er lite framme i utredningen og vil understreke at distriktpolitisk perspektiv er viktig for at regionene fortsatt har gode utdanningstilbud.

Utvalgets utredning og anbefaling bærer i stor grad preg av forslaget om landsdelsuniversitet. Videre ser utvalget institusjonens regionale rolle ut fra et nasjonalt ståsted og har fokus på hvordan de sentrale myndigheter – departementet – kan legge til rette for at universiteter og høgskoler skal få større regional betydning enn i dag.

Studenter skal etter endt utdanning ut i arbeidslivet, og mange studenter velger å bli værende i regionen de har utdannet seg i. Studenter får i løpet av studietiden sin kontakt med det lokale næringslivet, da særlig i forbindelse med praksisplasser, og næringslivet er svært interessert i å rekruttere studenter til deres geskjefter. Dersom studenter får tilbud om jobb etter utdanningen sin, er det større mulighet for at de ønsker å bli værende i regionen.

Høgskolen i Tromsø mener utvalget burde ha bygd sin utredning og sine konklusjoner på den aktivitet som institusjonene har ut mot arbeids- og samfunnsliv i dag, og på hvilke oppfatninger og ønsker offentlig sektor og privat næringsliv i ulike regioner har til institusjonene.

Høgskolen er likevel positiv til en del av utvalgets forslag. Dette gjelder:

- etablering av en ordning med nærings - Phd og bedriftsmaster etter modell av fagopplæringen i arbeidslivet
- finne måter å ”premiere” institusjonene for virksomhet rettet mot arbeids- og næringsliv
- mer forskning på hva som virker og ikke virker av ulike samhandlingsløsninger mellom UH-institusjoner og arbeids- og næringsliv
- økt satsing på utvikling av studiemodeller som i større grad enn dagens integrerer teori og praksis

Vi er også enig med utvalget i at kravene når det gjelder slikt samspill må komme tydeligere fram i styringsdialogen mellom departementet og lærestedene. Samtidig må det utvikles bedre insentiver for samarbeid med bedrifter og virksomhet i privat og offentlig sektor.

Høgskolen i Tromsø vil vise til de resultater og erfaringer man har med desentralisert utdanning for at distriktssamfunn i Nord-Norge ved å bidra med kvalifisert arbeidskraft til velferdsstatens ordninger innenfor helse- og sosialfag, barnehage og skole. Kommuner og interkommunale samarbeidsordninger gir Høgskolen tilbakemeldinger på at disse ordningene har hatt stor betydning for velferdstilbudet i lokalsamfunnene, og et stort antall mennesker har fått tilbud om utdanning og faglig og personlig utvikling.

Høgskolen i Tromsø vil ta med disse erfaringene og arbeidsmåtene inn i det nye universitetet. Vi mener at arbeidet med desentralisert utdanning i Nord-Norge må følges opp med sterkere incentiver. Kostnadene knyttet til desentralisert utdanning i Nord-Norge er både knyttet til geografiske avstander og et lavt befolkningsgrunnlag (studentrekrutteringsgrunnlag).

Kapittel 17 – Internasjonalisering i høyere utdanning

Høgskolen i Tromsø synes at utvalgets betraktninger omkring utfordringene innen internasjonalisering er fornuftige, og vi ser også fram til den varslede Stortingsmeldingen om internasjonalisering. Vi merker oss at utvalget mener at satsene for studentutveksling bør løftes. Det er vi enige i. Erfaringene ved Høgskolen i Tromsø er at nivået på disse satsene verken er slik at de påvirker aktivitetsnivået, ei heller dekker reelle kostnader.

Høgskolen i Tromsø er en profesjonsutdanningshøgskole med utdanninger med mange praksisperioder. Disse praksisperiodene som egner seg godt for internasjonal praksis er imidlertid av et slikt omfang at de ikke overstiger 3 måneder og følgelig ikke oppnår uttelling i finansieringssystemet, og heller ikke teller med som institusjonens meritterende internasjonaliseringsaktiviteter. Et resultat er at noen av disse studiene omkalfatres med det formål å oppnå opphold på tre måneder - ikke fordi det er mest fornuftig studiekvalitetsmessig, men for å krysse en tidsgrense. En eventuell endring av finansieringssystemet bør fange opp dette forholdet.

Høgskolen i Tromsø er lokalisert i nord og har allerede før den såkalte nordområdesatsingen lange erfaringer med samarbeid innen det sirkumpolare nord. Vi vil understreke betydningen av gode støtteordninger for øst-vest-samarbeid i nordområdene for institusjoner som ikke finner det hensiktsmessig, og heller ikke bør prioritere, et samarbeid med institusjoner som muliggjør EU-finansiering.

Høgskolen vil videre trekke fram det samarbeidet institusjonene har i nord i regi av Rådet for Høyere Utdanning i Nord-Norge om internasjonalisering. Dette er et uformelt samarbeid hvor vi samler kreftene om felles oppgaver og som Høgskolen ønsker å bidra til å videreutvikle.

Kapittel 18 – Etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning

Høgskolen i Tromsø støtter utvalgets forslag om å styrke etniske minoriteters deltakelse i høyere utdanning og støtter utvalgets uttalelse om at det er behov for et mer aktivt engasjement for å øke rekrutteringen, bedre gjennomføringen og lette overgangen fra utdanning til arbeid for etniske minoriteter.

Høgskolen i Tromsø mener det er viktig å også diskutere hvordan vi kan få flere forskere og fagfolk med minoritetsbakgrunn, og håper den kommende stortingsmeldingen om rekruttering vil drøfte måter å beholde etniske minoriteter i academia livet gjennom.

Kapittel 19 – 21 - Situasjonen for funksjonshemmede i høyere utdanning, likestilling og en mer kunnskapsbasert utdannings- og forskningspolitikk

Høgskolen i Tromsø støtter utvalgets forslag vedrørende tiltak for funksjonshemmede og likestilling, samt opplegg for en mer kunnskapsbasert utdannings- og forskningspolitikk.

Kapittel 22 – Økonomiske og administrative konsekvenser

Høgskolen i Tromsø støtter utvalgets forslag om å sette av 300 mill kr årlig til satsing på forskerutdanning, 50-100 mill kr årlig til utprøving av en ordning med sentre for fremragende undervisning og 10 mill kr årlig til forskning om høyere utdanning.

Høgskolen i Tromsø ønsker også å påpeke at administrasjonens rolle er omtalt i en for liten grad i utredningen. Slik det nå står så kan administrasjonens kompetanse og rolle oppfattes som lite viktig og Høgskolen vil understreke at institusjonene har behov for gode administrative tjenester om de skal kunne utvikle seg både strategisk og faglig. Siden evalueringen av de administrative oppgavene i 1997/99 har det skjedd vesentlige endringer i nærmest alle arbeidsoppgaver. Det har kommet en rekke store og komplekse administrative systemer i tillegg til en rekke nye rapporteringskrav. En konsekvens av dette er at kravene til drifts- og støttepersonell har økt i tillegg til store driftskostnader.